

Мен Сіан,
аспірант кафедри музичного мистецтва і хореографії,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-КОМУНІКАТИВНОГО ДОСВІДУ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВОКАЛУ В ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

У статті уточнено сутність моделювання як методу відображення цілісної методики у педагогічних дослідженнях. Запропоновано та обґрунтовано модель формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу в педагогічних університетах у єдності цільового, змістового, методичного та результативного компонентів. Розкрито зміст кожного компонента.

Ключові слова: досвід, художньо-комунікативний досвід майбутніх викладачів вокалу, модель формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу.

Модернізація вищої школи України в контексті інтеграції до європейського освітнього простору передбачає якісні зміни традиційних форм освітньої діяльності в залежності від нової мети та завдань. Реформування освітньої галузі означає перехід сучасної освіти від авторитарної до гуманістичної моделі, де важливу роль відграють комунікативні процеси. Через це особливої актуальності набуває проблема формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу як необхідної умови оволодіння ними професійними та фаховими компетентностями. Процес формування розуміємо як цілеспрямований методичний вплив на актуалізований феномен (у статті – художньо-комунікативний досвід), з метою оптимізації підвищення його рівня та якості. З огляду на це, виникає потреба в організації такої системи підготовки магістрантів, зокрема у вокальній підготовці, яка б оптимізувала процес набуття художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу в педагогічних університетах. Для цього необхідно змоделювати цілісну методичну систему, що органічно поєднує всі складники методичного ресурсу, котрі цілеспрямовано впливають на усі компоненти такого досвіду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дозволив встановити, що категорія досвіду досліджується науковцями у сфері мистецької освіти, серед яких – Л. Горюнова (досвід музичної діяльності), Т. Завадська (музично-естетичний досвід молодших школярів), Г. Карась (естетичний досвід школярів у фольклорних колективах), Г. Косак (особистісний досвід старшокласників), О. Олексюк (морально-естетичний досвід студентів), Н. Попович (професійно-особистісний досвід), О. Хлебнікова (досвід музично-виконавської діяльності), О. Шевнюк (художньо-естетичний досвід майбутніх вчителів), О. Реброва (художньо-ментальний досвід), І. Сипченко (досвід художньо-педагогічного спілкування) та ін. Специфіці музичного спілкування присвячено праці таких дослідників, як М. Каган, Л. Опарик, О. Рудницька, А. Сохор. Художньо-комунікативний досвід майбутніх викладачів вокалу та його

структурні компоненти розкрито в окремих працях У Хуймін.

Мета статті – розробка та обґрунтування моделі формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу в педагогічних університетах.

Проблема формування художньо-комунікативного досвіду є однією з актуальних у фаховій підготовці майбутніх викладачів вокалу в педагогічних університетах. Тому дослідження спрямоване на розробку та обґрунтування моделі формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу в педагогічних університетах.

Моделювання (франц. *modele* – зразок, прообраз) – це науковий метод непрямого (опосередкованого) дослідження об'єктів пізнання, безпосереднє вивчення яких через певні причини неможливе, ускладнене, неефективне чи недоцільне. Цей метод передбачає дослідження моделей об'єктів – предметних, знакових чи мисленневих систем, що відповідно відтворюють, імітують чи відображають певні характеристики (властивості, ознаки, принципи внутрішньої організації або функціонування) оригіналів (Философский энциклопедический словарь, 1997: 392). Розрізняють матеріальне та ідеальне моделювання. Різновидами матеріального моделювання є фізичне та аналогове. Ідеальне моделювання поділяють на інтуїтивне та знакове.

Модель визначають як: систему елементів, яка відтворює певні сторони, зв'язки, функції предмета дослідження (Краткий словарь, 1982: 19); умовний образ (зображення, схема, опис тощо) якогось об'єкта (або системи), що зберігає зовнішню схожість і пропорції частин при певній схематизації й умовності засобів зображення (Гончаренко, 1997: 213); зображення, схема, графік будь-якого об'єкта, процесу або явища, що використовується як його спрощена заміна (Советский энциклопедический словарь, 1987: 817).

У педагогіці метод моделювання використовують для побудови копій, моделей педагогічних матеріалів, явищ та процесів; наочно-образної характеристики явищ і процесів, що вивчаються, за допомогою схем, креслень, стислих

вербальних характеристик, описів. Цей метод також використовується для схематичного зображення педагогічних систем, що досліджуються. Модель у цьому контексті виступає як система об'єктів чи знаків, яка відтворює деякі сутнісні властивості оригінала та уможливує отримання нової інформації про об'єкт дослідження (Коджаспірова, 2005: 184-185).

У запропонованому дослідженні модель формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу розглядається як *система взаємопов'язаних елементів освітнього процесу, яка відображає мету, завдання, наукові підходи та принципи, зміст навчання, етапи експерименту, педагогічні умови, організаційні форми, методи, критерії та рівні сформованості, підсумкові результати*. Визначено такі компоненти моделі: цільовий, змістовий, методичний, результативний.

Цільовий компонент запропонованої моделі передбачає постановку мети, завдань і визначення наукових підходів та принципів побудови запропонованої моделі, які в сукупності забезпечують очікуваний результат – сформований художньо-комунікативний досвід майбутніх викладачів вокалу за всіма його структурними компонентами.

У процесі розробки моделі було сформульовано *мету* – формування у майбутніх викладачів вокалу художньо-комунікативного досвіду.

Відповідно до мети визначено такі *завдання*:

- сформувати мотиваційну основу художньо-комунікативного досвіду в майбутніх викладачів вокалу;

- засвоїти систему знань, умінь і досвід у сфері художньо-комунікативної діяльності;

- забезпечити умови формування художньо-комунікативного досвіду в майбутніх викладачів вокалу.

Методологічною основою побудови означеної моделі є низка наукових підходів та принципів.

Застосування *аксіологічного* підходу (В. Дряпіка, В. Орлов, Б. Целковніков, Г. Щербакова та ін.) щодо формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу в освітньому процесі педагогічних університетів передбачає реалізацію гуманістичної парадигми, стимулює творчий полілог між суб'єктами художньої комунікації, основою якого є осягнення цінностей музичного мистецтва, організація ціннісної суб'єкт-суб'єктної взаємодії (Щербакова, 2001) між композитором, автором поетичного тексту та студентом-виконавцем, учасниками інтерпретаційного процесу та слухачкою аудиторією, викладачем та студентом.

Використання *герменевтичного* підходу (А.Закірова, В. Зінченко, Д. Лісун, О. Олексюк, М. Ткач та ін.) щодо формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу в освітньому процесі педагогічних університетів орієнтує на розуміння та інтерпретацію явищ мистецтва через розкодування

втілених у них цінностей, норм, ідеалів, концентрується на суб'єктивних формах вираження в процесі осягнення себе і навколишнього світу (Олексюк, 2009).

Запровадження *компетентнісного* підходу (К. Кабріль, Л. Масол, М. Михаськова, О. Олексюк, С. Світайло, Г. Падалка, Є. Проворова, Т. Рейзенкінд, Ши Цзюнь-бо, О. Щолокова та ін.) у професійну підготовку студентів орієнтує цілі освіти на практичне застосування суб'єктом освітньо-виховного процесу набутих знань, умінь, навичок і досвіду діяльності, здатність і готовність людини до ефективної та продуктивної діяльності у різноманітних соціально значущих ситуаціях. У межах цього підходу відбувається поєднання когнітивної, оперативної-діяльнісної та емоційно-ціннісної складників освіти. Акумулюючи у собі ознаки діяльнісної та особистісного підходів, компетентнісний підхід характеризується інтегративністю, бо поєднує відповідні знання, вміння, цінності, практичний досвід та особистісні якості, що забезпечує продуктивну професійну діяльність (Бондаренко, 2014).

Запропонована модель формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу в педагогічних університетах ґрунтується на таких *принципах*: цілісності, гуманізації, діалогу, співтворчості, емпатійності, рефлексивності.

Принцип цілісності передбачає спрямованість змісту, всіх форм, методів і засобів вокальної підготовки майбутніх викладачів вокалу на єдину мету – формування художньо-комунікативного досвіду.

Принцип гуманізації означає, що головною цінністю у підготовці майбутніх викладачів вокалу проголошується особистість, а основними цілями є формування людини як унікальної цілісної творчої індивідуальності, яка відкрита для сприймання нового досвіду, здатна здійснювати свідомий і відповідальний вибір у різноманітних життєвих ситуаціях.

Принцип діалогу у формуванні художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу забезпечує організацію різнорівневого діалогу, спрямовує до «художнього спілкування і його центрального елемента – художнього сприйняття» (Медушевський, 1976).

Принцип співтворчості заохочує майбутніх викладачів вокалу до творчого пошуку та пізнавальної активності, стимулює потребу в новому знанні, вимагає включення механізмів рефлексії (самоаналіз, самооцінка, самоконтроль), що забезпечують зворотний зв'язок, актуалізує вольові процеси (переборювання труднощів у досягненні мети).

Принцип рефлексивності у формуванні художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу актуалізує процеси саморозуміння, емоційного саморозкриття (Дерев'янка, 2016) які засновуються на механізмах рефлексії.

Принцип емпатійності забезпечує формування здатності майбутніх викладачів вокалу до вчування-співпереживання і налаштування на емоційний світ інших (композитора, героя

вокального твору, слухача, студента), ототожнення себе з іншими (розуміння психологічних станів, настроїв, переживань інших).

Змістовий компонент моделі формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу відображає комплекс психолого-педагогічних і художньо-інформативних знань, інформованість про сутність, механізми та особливості художньо-комунікативного процесу, його основні форми, ознаки здійснення та умови успішної реалізації, умінь інтелектуального осмислення, розуміння та інтерпретації художньої інформації на рівні тексту, підтексту та контексту, комунікативних, перцептивних, рефлексивних та емпатійних вмінь.

Успішність формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу залежить від спеціально організованої системи навчання. Серед решти методичних складових у цій системі важливе місце займає добір репертуару. Він має свою специфіку, оскільки здійснюється для студентів із Китаю. На нашу думку, застосування принципів добору репертуару в контексті формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу із Китаю має здійснюватися на інтегративній основі, оскільки міжкультурна інтеграція дозволяє розширити підготовку фахівців у сфері музичного мистецтва із різних країн у педагогічних університетах, активізувати художньо-комунікативну складову його репертуару у контексті діалога культур, міжособистісної творчої взаємодії, а також складно структурованого обміну художньою інформацією через вокальне мистецтво. Це передбачає наявність упорядкованих відносин між викладачем та студентом, між різними етнокультурними складниками освітнього процесу. Розгляд вокальної підготовки майбутніх викладачів вокалу з погляду міжкультурної інтеграції означає використання різноманітних методик формування співацьких умінь з урахуванням традицій національної вокальної школи, особливостей мовленнєвої культури та індивідуальних особливостей студентів. Наголошуємо на взаємозв'язку китайської національної вокальної музики із фонетикою китайської мови, оскільки смислове значення певного слова змінюється в залежності від інтонації. Одні й ті самі ієрогліфи та їх поєднання залежно від характеру вимови можуть мати безліч різних значень.

Не менш важливу роль у доборі вокального репертуару відіграє індивідуалізація та диференціація змісту та форм вокальної підготовки, які безпосередньо залежать від психологічних і фізіологічних особливостей студента та рівня його підготовки. Це уможливило розкриття індивідуальності майбутнього викладача вокалу, його самоцінності та самобутності.

Ураховуючи вищезазначені міркування, в якості методичних принципів добору репертуару з метою формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів музики із Китаю було виокремлено такі: національна зумовленість

художньої творчості; цілеспрямоване використання поліфункціональності вокального мистецтва; інтеграція у стимуляції самостійності та самореалізації студентів у процесі вокальної підготовки; опора на національну спрямованість вокальної підготовки майбутніх викладачів вокалу із Китаю; забезпечення культури відповідності вокальної підготовки; опори на рекомендації видатних майстрів вокального мистецтва; урахування різноманіття художніх образів, вокально-акторських амплуа в накопиченні виконавського репертуару.

Методичний компонент запропонованої моделі містить педагогічні умови, методи, форми, засоби та етапи організації формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу в педагогічних університетах.

Педагогічними умовами формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу в педагогічних університетах було визначено такі:

- формування у майбутніх викладачів вокалу позитивної мотивації до процесу художньої комунікації у вокально-виконавській та вокально-педагогічній діяльності;

- оволодіння студентами комунікативними, перцептивними, емпатійними, рефлексивними вміннями, навичками емоційної саморегуляції;

- застосування в освітньому процесі майбутніх фахівців вокально-інтерактивних, ментально-комунікативних, образно-трансформаційних форм у вигляді міні-проектів.

Відповідно до структури художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу, було запропоновано чотири групи *методів*, які найдоцільніше використовувати з метою формування досліджуваного феномена у педагогічних університетах.

Перша група методів включає методи стимулювання художнього спілкування, створення комфортної комунікативної атмосфери на заняттях, спонукання до співтворчості, мотивування діяльності щодо формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу, зокрема метод емоційної афіліації (зараження) поєднаний з методом педагогічного показу, метод включення студентів у ситуації успіху в художньо-комунікативній діяльності, метод асоціацій, ігрові методи.

Друга група методів містить методи розвитку ментальних ресурсів майбутніх викладачів вокалу, а саме: інтерпретаційних умінь, аксіологічного та герменевтичного аналізу музичного тексту, міні-проектів.

Третя група методів спрямована на формування здатності до музичного переживання художньої інформації, закованої у тексті вокального твору, розвиток рефлексивних та емпатійних умінь, розширення емоційно-почуттєвої сфери майбутніх викладачів вокалу. Серед обраних методів були такі: метод моделювання емоцій (С. Проворова), емоційного відгуку на переживання та поведінку ліричного героя вокального твору, вербалізації емоційно-образного

змісту вокального твору, метод саморозкриття, щоденник рефлексії.

Четверта група методів покликана сформувати акторські та інтерактивні вміння, вміння емоційної саморегуляції. Це – метод емоційно-драматургічного перевтілення, метод масок амплуа, ідеомоторний метод, метод ментальних карток спілкування, дихальні та медитативні техніки.

На жаль, обсяг наукової розвідки не дозволяє детально розкрити сутність обраних методів. Це буде одним із завдань майбутніх досліджень.

Формами організації процесу формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу в педагогічних університетах є: індивідуальна форма на заняттях з дисципліни «Вокальний клас», групова форма на заняттях з дисципліни «Вокальний ансамбль», участь у музично-театральних виставах, концертно-виконавська практика, вокально-інтерактивні, ментально-комунікативні, образно-трансформаційні форми, індивідуальні та групові міні-проекти.

Індивідуальна форма на заняттях з дисципліни «Вокальний клас» є домінуючою та найпоширенішою. На цих заняттях відбувається основна вокально-освітня діяльність студентів, розвиваються та вдосконалюються вокальні та артистичні, інтерпретаційні вміння й навички, поглиблюються знання про жанрово-стилістичні особливості музичних творів різних епох та напрямів, добирається вокальний репертуар. Тут, безумовно, здійснюється й художньо-комунікативний процес та творча взаємодія між: викладачем та студентом; композитором, автором поетичного тексту та студентом-виконавцем; учасниками інтерпретаційного процесу (студент-виконавець та концертмейстер); у тріаді «музичний твір – викладач – студент». Все це створює сприятливі умови для формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу.

Групова форма на заняттях з дисципліни «Вокальний ансамбль» (дуети, тріо, ансамблі) в контексті формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу використовується для удосконалення ансамблевих та артистичних умінь та навичок, адекватного сценічного перевтілення у різні образи, тісного творчого контакту з партнерами.

Участь у музично-театральних виставах, концертно-виконавська практика забезпечує формування означеного феномена, по-перше: за рахунок сценічного перевтілення у різні амплуа героїв, творчого контакту з партнерами-вокалістами, диригентом, концертмейстером; по-друге – через спілкування зі слухачською аудиторією.

Вокально-інтерактивні форми передбачають використання методів міні-проектів, експрес дослідницької техніки, що здійснюється у спеціально спроектованих умовах блиц-опитування з можливістю залучення хмарних технологій.

Ментально-комунікативні форми ураховують особистісно-індивідуальні якості

індивіда, з яким відбувається спілкування. Для цього складаються ментальні карти спілкування, де визначаються його ключові риси. У них прослідковуються покрокові результати спостережень за особистістю з метою створення платформи для художньо-тематичного спілкування.

Образно-трансформаційні форми передбачають створення таких умов навчання, у яких студенту пропонується швидкі перевтілення у різні образи в дуєті, тріо, ансамблі. При цьому різні ролі виконує один і той самий студент. Відтак одночасно формуються уявлення про різні образи, їх манеру виконання, тобто відображення характеру героїв через вокально-мовленнєву інтонацію.

Вокально-інтерактивні, ментально-комунікативні, образно-трансформаційні форми у вигляді *індивідуальних та групових міні-проектів* у різних поєднаннях включаються уходи поточного модульного контролю.

Організація процесу формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу передбачає три етапи: пропедевтичний, основний і практичний.

Пропедевтичний етап – це етап ознайомлення з проблематикою формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу, формування теоретичної основи (базові знання, вміння), самоаналіз потреб, мотивів і самооцінка своєї спроможності щодо здійснення акту художньої комунікації, розвиток ціннісного ставлення до світу музичного мистецтва, власної вокально-виконавської та вокально-педагогічної діяльності.

Основний етап – формування позитивної мотивації майбутніх викладачів вокалу здійснювати акт художньої комунікації у вокально-виконавській та вокально-педагогічній діяльності завдяки розширенню ерудиції у цій сфері, усвідомленню значущості майбутньої професії, актуалізації пізнавальних мотивів та формування художньо-комунікативних компетентностей.

Практичний етап містить перевірку та закріплення набутих знань, умінь та набуття власне художньо-комунікативного досвіду майбутніми викладачами вокалу досвіду у процесі концертно-виконавської практики, на індивідуальних та групових заняттях, виконання практичних завдань, реалізацію групових та індивідуальних міні-проектів.

Результативний компонент передбачає аналіз результатів освітнього процесу в педагогічному університеті. Цей етап забезпечує формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу. Він містить оцінку діагностику рівнів сформованості означеного феномена, відображаючи відповідні його компонентам критерії (інтенціональний, ментальний, перцептивний, інтерактивний), рівні (низький, середній, високий) та підсумковий освітній результат – формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу.

Отже, запропонована модель формування художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу в педагогічних університетах охоплює необхідні складники формування досліджуваного феномена, визначає їхній зміст, форми, методи, педагогічні умови і послідовність практичної реалізації у ході формувального етапу експерименту, а також здійснення контролю за

кожним його етапом та очікуваний результат, сформовані художньо-комунікативні компетентності.

Майбутні розвідки буде присвячено обґрунтуванню педагогічних умов художньо-комунікативного досвіду майбутніх викладачів вокалу, розкриттю сутності методики його формування у педагогічних університетах.

ЛІТЕРАТУРА

Бондаренко Л. А. Формування готовності майбутнього вчителя музики до професійного саморозвитку у процесі інструментально-виконавської підготовки: дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04. К., 2014. 235 с.

Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.

Дерев'янку С. П. Феноменологія емоційного інтелекту: навчально-методичний посібник. Чернігів: видавець «Лозовий В. М.», 2016. 312 с.: іл.

Коджаспирова Г. М. Словарь по педагогике. М.: ИКЦ "МарТ"; Ростов-на-Дону: Изд. центр "МарТ", 2005. 448 с.

Краткий словарь по философии / [под общ. ред. И. В. Блауберга, И. К. Пантина]. [4-е изд.] М.: Политиздат, 1982. 431 с.

REFERENCES

Bondarenko, L.A. (2014). Formuvannya hotovnosti maybutn'oho vchytelya muzyky do profesiynoho samorozvytku u protsesi instrumental'no-vykoanvs'koyi pidhotovky. [Formation of readiness of the future teacher of music for professional self-development in the process of instrumental-preparatory preparation]. *Candidate's thesis*. Kyiv. [in Ukrainian].

Derev'yanko, S.P. (2016). *Fenomenolohiya emotsiynoho intelektu. [Phenomenology of emotional intelligence: educational and methodical manual]*. Chernihiv: publisher "Lozovyi VM". [in Ukrainian].

Honcharenko, S.U. (1997). *Ukrayins'kyy pedahohichnyy slovnyk. [Ukrainian Pedagogical Dictionary]*. Kyiv: Lybid. [in Ukrainian].

Kodzhaspirova, G.M. (2005). *Slovar' po pedagogike. [Dictionary on pedagogy]*. Moscow: ICC "Mart"; Rostov-on-Don: Ed. Center "Mart". [in Russian].

Kratkiy slovar' po filosofii. (1982). [A brief dictionary of philosophy]. Moscow: Politizdat. [in Russian].

Medushevskiy, V.V. (1976). О закономерностях и средствakh khudozhestvennogo

medushevskiy V. V. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки. М.: Музыка, 1976. 253 с.

Олексюк О. М., Ткач М. М. Музично-педагогічний процес у вищій школі. К.: Знання України, 2009. 123 с.

Советский энциклопедический словарь/ под ред. Прохорова А.И. М., 1987. 1600с.

Философский энциклопедический словарь / под ред. Е. Ф. Губского. М.: ИНФРА-М, 1997. 576 с.

Щербакова А. И. Аксиология музыкально-педагогического образования: [учеб. пособ. к курсу "Методология музыкально-педагогического образования" по спец. 030700 "Музыкальное образование"]. М.: Прометей, 2001. 424 с.

vozdeystviya muzyki. [On the laws and means of artistic influence of music]. Moscow: Music. [in Russian].

Oleksyuk, O.M. & Tkach, M.M. (2009). *Muzychno-pedahohichnyy protses u vyshchiiy shkoli. [Musical-pedagogical process in high school]*. Kyiv: Knowledge of Ukraine. [in Ukrainian].

Sovetskiy entsiklopedicheskiy slovar. (1987). [Soviet Encyclopedic Dictionary]. Moscow. [in Russian].

Filosofskiy entsiklopedicheskiy slovar'. (1997). [Philosophical Encyclopedic Dictionary]. Moscow: INFRA-M. [in Russian].

Shcherbakova, A.I. (2001). *Aksiologiya muzykal'no-pedagogicheskogo obrazovaniya (ucheb. posob. k kursu "Metodologiya muzykal'no-pedagogicheskogo obrazovaniya" po spets. 030700 "Muzykal'noye obrazovaniye")*. [Axiology of music pedagogical education: (studies. benefit to the course "Methodology of music and pedagogical education" on spec. 030700 "Music education")]. Moscow: Prometheus. [in Ukrainian].

Мен Суан,

аспірант кафедри музикального мистецтва і хореографії,
Государственное учреждение «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского»,
ул. Старопортофранковская, 26, м. Одеса, Украина

МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ ХУДОЖЕСТВЕННО-КОММУНИКАТИВНОГО ОПЫТА БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ВОКАЛА В ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УНИВЕРСИТЕТАХ

В статье уточнен смысл процесса формирования в методическом контексте. На этой основе актуализирована необходимость разработки методики формирования художественно-коммуникативного

опыта будущих преподавателей вокала. Утонен смысл процесса моделирования и обоснована модель формирования художественно-коммуникативного опыта будущих преподавателей вокала в педагогических университетах. Представленная модель включает целевой, содержательный, методический, результативный компоненты, раскрыт их смысл.

Ключевые слова: опыт, художественно-коммуникативный опыт будущих преподавателей вокала; модель формирования художественно-коммуникативного опыта будущих преподавателей вокала.

Meng Xiang,

Postgraduate student at the Faculty of Musical Art and Choreography,
State institution "South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky",
26 Staroportofrankivska Str., Odesa, Ukraine

THE FORMATION MODEL OF THE FUTURE VOCAL TEACHERS' ARTISTIC AND COMMUNICATIVE EXPERIENCE IN PEDAGOGICAL UNIVERSITIES

The model facilitating the formation of the future vocal teachers' artistic and communicative experience in pedagogical universities, which represents the unity of the target, content, methodological and result-centred components, is proposed and substantiated in the article.

The target component of the proposed model involves setting goals, objectives and determining the scientific approaches and principles of constructing the proposed model, which together provide the expected result – the formed artistic and communicative experience of the future vocal teachers in its all structural components.

The semantic component of the model facilitating the formation of the future vocal teachers' artistic and communicative experience reflects the complex of psychological, pedagogical, artistic and informative knowledge, awareness of the essence, mechanisms and peculiarities of the artistic and communicative process, its basic forms, signs of implementation and conditions for successful realization, intellectual comprehension skills, understanding and interpretations of artistic information at the text, subtext and context levels, communicative, perceptual, reflexive and empathic skills.

The methodical component of the proposed model includes pedagogical conditions, methods, forms, means and stages of the organization in terms of the formation of the future vocal teachers' artistic and communicative experience in pedagogical universities.

The result-centred component involves analysing the results of the educational process at the pedagogical university. This stage ensures the formation of the future vocal teachers' artistic and communicative experience. It contains an assessment of the formation levels of the defined phenomenon, reflecting the criteria that are relevant to its components (intentional, mental perceptive, interactive), levels (low, medium, high) and the final educational outcome – the formation of the future vocal teachers' artistic and communicative experience.

Key words: experience, artistic and communicative experience of future vocal teachers, the formation model of the future vocal teachers' artistic and communicative experience.

Рекомендовано до друку: 03.08.2018 р.